

Pohjois-Karjalan Hyvinvointialueen vammaisneuvoston lausunto vammaispalvelulain (678/2023) mukaisen määrärahasidonnaisen taloudellisen tuen ja muiden palvelujen ja tukitoimien sekä autoavustuksen myöntämisen perusteiden osalta 1.1.2025 alkaen

Uusi vammaispalvelulaki (678/2023) tuli voimaan 1.1.2025 alkaen. Uuden vammaispalvelulain mukaan vammaisilla henkilöillä on oikeus yleisiin palveluihin, jotka ovat ensisijaisia erityispalveluihin nähden. Vammaispalvelulaki on toissijainen erityislaki. Uuden vammaispalvelulain perusteella järjestetään palveluita vain, jos ensisijaisessa lainsäädännössä tarkoitetut palvelut eivät ole henkilön yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä. Vammaispalvelulain mukaiset palvelut pääsääntöisesti subjektiivisia oikeuksia, mutta taloudellinen tuki, muut palvelut ja tukitoimet sekä autoavustus ovat määrärahasidonnaisia palveluja.

Vammaisneuvosto ilmaisee huolensa määrärahasidonnaisten palveluiden harkinnanvaraisuudesta. Harkinnanvaraisten päätösten myötä vammaisen henkilön oikeuksista palveluihin syntyy liikaa tulkinnanvaraisuutta ja tämä johtaa herkästi henkilöiden eriarvoiseen kohteluun. Vammaispalvelulain erityisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien palveluiden ulkopuolelle jää paljon tärkeitä palvelukokonaisuuksia, jotka toteutetaan ainoastaan varattujen määrärahojen puitteissa. Eriarvoisen kohtelun ohella huolta herättää se, jäävätkö jotkut vammaiset henkilöt kokonaan tarvitsemiensa palveluiden ulkopuolelle.

Vammaisneuvosto haluaa korostaa omaa asemaansa lakisäätöisenä toimielimenä. Hyvinvointialueen vammaisia henkilöitä koskevan päätöksenteon on aina perustuttava lakiin, eivätkä käytänteet saa muodostaa ristiriita lakien kanssa.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vammaisneuvosto 20.01.2025

Tero Lepola
Puheenjohtaja

Risto Savolainen
Varapuheenjohtaja